

חַת־תִּי לַיּוֹם רֵאשׁוֹן פְּרִשְׁתָּ בְּלֶק (בְּחֹזִ"ל חִקְתָּ-בְּלֶק) וְ תַמּוּז, ה'תשפ"ג - שְׁנַת הַקְּהֵל

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמֵשׁ / ראשון עם רש"י

בְּלֶק מִפְּחִיד אֶת מוֹאֵב שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל עֲלוּלִים לְתַקֵּף אוֹתָם. מוֹאֵב הוֹפְכִים אֶת בְּלֶק לְמֶלֶךְ שְׁלֵהֶם. הוּא מִבְּקֵשׁ מִבְּלַעַם לָבוֹא וּלְקַלֵּל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. ה' אוֹמֵר לְבַלַּעַם לֹא לַעֲשׂוֹת זֹאת.

בְּלֶק מִפְּחִיד אֶת מוֹאֵב - אָפְלוּ שְׁמוֹאֵב אָמְרוּ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁאֲסוּר לָהֶם לַעֲבוֹר דְּרָכָם הֵם לֹא חֲשָׁשׁוּ מִכָּף שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל יִלְחָמוּ בָהֶם. הֵם יָדְעוּ שֶׁה' לֹא הִבְטִיחַ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אֶרֶץ מוֹאֵב וּלְכֹן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תִהְיֶה סִבָּה לְהִלָּחֵם בָּהֶם. אֲבָל בְּלֶק בֶּן צְפוּר מִמִּדְיָן, הִבְהִיל אוֹתָם. הוּא אָמַר לָהֶם שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל יִכְלוּ לְהִלָּחֵם נֶגְדָם בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁהֵם נִלְחָמוּ בְּמַלְכֵי הָאֱמֹרִי סִיחוּן וְעוּג. כַּעַת בְּמוֹאֵב מְאֹד חֲשָׁשׁוּ שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל יָבוֹאוּ וַיִּקְחוּ מֵה שֶׁהֵם רוֹצִים מֵהֶם. מְרַב הַפְּחַד הֵם הִשְׁלִימוּ עִם מִדְיָן שֶׁהִיוּ הָאוֹיְבִים שְׁלֵהֶם, וּמִיָּנוּ אֶת בְּלֶק לְמֶלֶךְ שְׁלֵהֶם כְּדֵי שִׁיעֲזֹר לָהֶם נֶגֶד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

הַיּוֹת וְהַכַּח שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִגִּיעַ מֵה', בְּלֶק יָדַע שֶׁזֶה לֹא יַעֲזֹר לְגִיס צָבָא גָדוֹל. הֵם צָרִיכִים לְמִצּוֹא אִיזָה כַּח רוֹחֲנֵי.

עַל כֵּן, שָׁלַח בְּלֶק שְׁלִיחִים לְבַלַּעַם בֶּן בְּעוֹר שֶׁהָיָה יָדוּעַ בִּיכְלָתוֹ לְקַלֵּל אֲנָשִׁים וְגַם הָיָה נְבִיא. הוּא בִקֵּשׁ מִבְּלַעַם לְקַלֵּל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁהֵם לֹא יִכְנָסוּ לְאֶדְמַת מוֹאֵב.

לְמִרוֹת שְׁבַלַּעַם הָיָה נְבִיא שֶׁל הַגּוֹיִים הוּא יָדַע שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יַעֲשׂוּ מְאוּמָה לְמוֹאֵב, אֲבָל הוּא שָׁנֵא כֹּף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא רֹצֵה לְקַלֵּל אוֹתָם! הוּא אָמַר לְשְׁלִיחִים לְחַכּוֹת בְּגִלְל שְׁרוּחַ הַנְּבוּאָה שׁוֹרָה עֲלֵיו רַק בְּלִילָה. (כְּשֶׁה' מְאֻפֵּשׁ לְגוֹי לְהִיוֹת נְבִיא, הוּא לֹא עֹשֶׂה זֹאת בְּדֶרֶךְ מְכַבֶּדֶת אֲלָא רַק בְּלִילָה).

בְּלִילָה, ה' שָׁאֵל אֶת בְּלַעַם "מִי נִמְצָא אֶתְךָ?" ה' יָדַע כְּמוֹכֵן מִי נִמְצָא אֶתוֹ אֲבָל הוּא שָׁאֵל כְּדֵי לְפַתֵּחַ אֶתוֹ בְּשִׁיחָה, בְּדִיוֹק כְּמוֹ עִם אָדָם הָרֵאשׁוֹן. בְּלַעַם חָשַׁב שֶׁה' לֹא תִמְיֵד יוֹדַע מֵה קוֹרָה וְהַחְלִיט לְקַלֵּל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁה' "לֹא מְשַׁנִּיחַ". בְּלַעַם אָמַר לֵה', שְׁבֶלֶק רוֹצֵה שֶׁהוּא יְקַלֵּל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. ה' אָמַר לוֹ לֹא לְלַכֵּת. בְּלַעַם שָׁאֵל הָאֵם הוּא יִכְלוּ לְקַלֵּל אוֹתָם מִמִּדְיָן, אֲבָל ה' אָמַר שֶׁלֹּא. בְּלַעַם שָׁאֵל הָאֵם הוּא לְפַחוֹת יִכְלוּ לְבָרֵךְ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹב ה' עָנָה לוֹ שֶׁלֹּא.

תהלים / יום ו' לחדש פרקים ל"ה- ל"ח

אחד הפסוקים בפרק ל"ה (הראשון מפרקי התהלים של היום) נכתב "כל עצמותי תאמרנה", ומשמעותו- שכל הגוף שלנו משבח את ה'. (אומרים פסוק זה בסיום "נשמת כל חי" מידי שבת. האם אתם מכירים את הנגון על מלים אלו?)

לומדים מפסוק זה שאדם צריך להתנועע בעת הלמוד, התפלה וקריאת התורה.

הבעל שם טוב ממשיך על כך משל: באשר אדם חס ושלום טובע, הוא מתנועע בכל יכלתו כדי להציל את עצמו. כך גם בתפלה, אנו מנסים להציל עצמנו מן הגלות שהנשמה מרגישה כשהיא נמצאת בתוך הגוף.

תניא / שער היחוד והאמונה פרק י"ב (ו' תמוז שנה פשוטה)

היום האדמו"ר הזקן מסים ללמד על עשרת המאמרות.

בעשרת המאמרות שבהם השתמש ה' כדי לברא את העולם, כוללים חלקים בעולם שצריכים הרבה חיות, כמו אנשים, בהמות, צמחים שמש וירח. אפשר לראות את הדברים האלו כתובים במפרש בתורה (בפרשת בראשית).

דברים אחרים כמו אבנים וחול, אין להם כל כך הרבה חיות. ה' ברא אותם גם עם האותיות של עשרת המאמרות, אבל לא בצורה כה ברורה, הם נבראו על ידי צרופי אותיות שונות. כך הם לא מקבלים כל כך הרבה חיות.

האדמו"ר הזקן ממשיך משל כדי שנוכל להבין כיצד החיות הזו היא מופחתת. זה כמו האור שיש בעולם. במשך היום, יש הרבה אור, אנו מקבלים אותו ישירות מהשמש שמאירה עלינו. בלילה מקבלים הרבה פחות אור כיון שלא מקבלים את האור ישירות מהשמש - האור משתקף בירח.

באשר משהו נברא ישירות מהמלים של ה' בעשרת המאמרות, יש בו חיות רבה, כמו אור השמש. אבל כאשר זה מגיע מצרופים שונים של עשרת המאמרות שהתחלפו ונהיו למלים שונות, החיות הזו פחותה, כמו האור מהירח.

אולם סכום הכל הוא שהכל חלק מהחיות של ה', שהוא רק אחד.

מזל טוב! סימנו ללמד את החלק השני של התניא ברוך ה'!

במחצית הראשונה של שער היחוד והאמונה האדמו"ר הזקן למד אותנו על כך שהעולם באופן תמידי נברא מחדש בכל רגע על ידי ה' יש מאין. וכיצד ה' גורם לכך שכל הפח הזה יהיה מסתור מעינינו. מכיון שכך לעולם אין קיום משל עצמו. הוא אחד עם מקורו - ה'. בשני אופנים: ייחודא עילאה, וייחודא תתאה.

במחצית השנייה של שער היחוד והאמונה למדנו שלמרות שנאמר בקבלה שה' היה צריך לבצע צמצום על מנת לברא את העולם אין הכוונה שה' השאיר את העולם לעצמו חס ושלום. האדמו"ר הזקן הסביר את המשלים שיש לנו כדי להבין את התהליך כיצד ה' ברא את העולם עם ספירות אולם עלינו להשתמש באמונה שלנו כדי לדעת שכל הכחות שאנו רואים בעולם הם בעצם אחד עם ה'.

תלמיד גדול של האדמו"ר הזקן בשם ר' אהרן מסטרשלע כתב שהאדמו"ר הזקן לא סים את שער היחוד והאמונה, נותר עוד להסביר. אבל זה הסיום של מה שהאדמו"ר הזקן כתב בעצמו.

הרביים האחרים של חב"ד בדורות הבאים הרחיבו והסבירו עוד ענינים באחדות ה' כדי שנוכל

לקיים את המצוה – לדעת את ה' וכך נוכל להגיע לאהבה ה' ויראת ה'.

היום יום / ר' תמוז

לפני שמקיימים מצוה כלשהי כדאי לתת צדקה. מדוע?

כאשר מקיימים מצוות לא תמיד מבינים ומעריכים אותם. אבל צדקה יכולה לעזור. כאשר נותנים קודם כל צדקה, זה עוזר שהמצוה תהפוך להיות חלק מאתנו, כך נוכל להעריך ולהרגיש בפנים. ב'שפה החסידית' זה נקרא מקיף שנעשה פנימי. צדקה זה סוג של מקיף שיכול לעזור לנו להרגיש את המצוות.

עם כל זה ישנה דרגה עוד יותר גבוהה של מקיף שאפשר שתהיה כאשר לומדים תורה. דרגה זו מכנה מקיף הרחוק, כמו שהבית מגן על היושבים בו, אפילו אם הם לא נוגעים בו.

ספר המצוות / מצות עשה קנ"ג

היום בספר המצוות לומדים שוב את אותה מצוה, **מצות עשה קנ"ג**. על בית הדין לקבוע לוח ולהחליט מתי מתחילים החדשים והשנים.

רמב"ם / הלכות קדוש החדש פרקים י"ב, י"ג, י"ד

ברמב"ם היום לומדים עוד כיצד בית הדין יודע היכן יהיה הירח בראש חודש. ההלכות האלה מרכבות מאוד כיון שיש בהם הרבה חישובים וכדי להבין אותם יש צורך לדעת כיצד הירח והכוכבים נעים (כוכבי הלכת).

אפלו שהשמים נראים פשוט כמו כדור ענק, יש אפשרות להשתמש במפה כדי להבין איך פועלים גרמי השמים.

תארו לכם שאתם "פורסים" את השמים לפרוסות פיצה ענקיות. כל אחת מה"פרוסות" נקראת בשם על שם קבוצת כוכבים שנמצאת באותו חלק. כל "פרוסה" היא ברוחב של 30 מעלות (כשמוֹדדים מרחקים בין חפצים הנמצאים בעגול מציגים זאת באמצעות מעלות במקום סנטימטרים או אינצ'ים). הרמב"ם מלמד כיצד לחשב את המעלות כדי שנוכל להוסיף אליהם חישובים.

בכל יום, השמש הולכת במסלול שלה מסביב לכדור הארץ. בשאנו יכולים לראות את השמש מהמקום בו אנו נמצאים על כדור הארץ, זה יום אצלנו. כשהשמש זורחת בחלק אחר של העולם, זה לילה. המסלול שהשמש עורכת סביב כדור הארץ מכנה אותה בשם כוכב לכת. כוכב לכת הוא כוכב שמסתובב סביב כדור הארץ מאות פעמים (אם תרצו לקבל עוד מידע באנגלית חפשו באתר גם המסלול של השמש נע אבל באפן אטי מאוד. הם נעים מעלה אחת (1/360) בשבועים שנה. עלינו לדעת זאת כדי שהחשובים שלנו יהיו נכונים.

עכשיו אנו יכולים להשתמש במספרים שהרמב"ם נותן לנו כדי להבין איפה השמש תהיה כשתזרח לכל שנה שרק נרצה. עלינו לדעת קדם כל בערך היכן השמש צריכה להיות בהתבסס על מספר השנים שחלפו מאז בריאת השמש, ואז לחשב איזה מרחק עברו הכוכבי לכת של השמש וכמה הם נעו. מאחדים את שני המספרים ואז אפשר לדעת היכן תהיה השמש "במפת" השמים. (עונות השנה משפעות מהמקום שבו נמצאת השמש במפה שלנו כאשר היא זורחת מעל ירושלים).

האפן שבו הירח מסתובב הוא הרבה יותר מרוב. מסלול הלכת של הירח הוא גדול הרבה יותר ובעל סיבוב מפתל. לכן כדי לדעת היכן יהיה הירח בראש חודש, עלינו קדם כל להבין היכן הוא נמצא

במסלול הלכת שלו ואז לחשב את המרחק שהמסלול השתנה בתוך המסלול של עצמו. משתמשים במספרים שהרמב"ם נותן לנו ואז אנו יכולים לחשב בערך היכן בשמים הירח אמור להיות בשעת השקיעה (כ-20 דקות אחרי שהשמש מתחילה להעלם). בהתאם לעונת השנה (כפי שאמרנו, המקום שבו נמצאת השמש במפת השמים הגדולה). עלינו לשנות את המספרים מעט, היות והיום הוא ארוך יותר בקיץ וקצר יותר בחורף.

החשובים האלה עוזרים לבית הדין לדעת היכן הירח צריך להיות וכך הם יכולים לודא שמה שהעדים אמרו אכן הגיוני, ושהם באמת ראו את הירח המתחדש.

מחר בעזרת ה' נלמד כיצד בית הדין יודע לאיזה כיוון הירח אמור לפנות. (הירח המתחדש נראה כמו חצי עגול והקצוות שלו יכולים לפנות לכיוונים שונים בהתאם למסלול של הירח באותו חודש.

דרכי החסידות / הוראות

שני מנהגים אודות תניא שכדאי שילדים ידעו עליהם:

1. בחדר שלנו צריך להיות תניא (יחד עם חמש, סדור, הגדה, קפת צדקה וספרים נוספים) באפן כזה החדר שלנו הופך להיות חדר צבאות ה', כמו בית מקדש קטן שלנו, שבו אנו יכולים להתבונן לקראת בית המקדש. האם התניא שלכם נמצא בחדרכם?
2. בשלומדים אלה בית עם ילדים קטנים, מנהגנו הוא להתחיל את הלמוד על ידי התבוננות בתניא. התבוננות זו מסייעת לקבלת חיות חסידית בלמוד הא' ב'.

גאולה ומשיח / כולם יתקבצו יחד

מקדש לע"ג סבתנו האהובה מרים צימל בת הרב יוסף ברוך ע"ה פרידמן

רוב ספר ירמיה כולל בתוכו אזהרות לבני ישראל לחזור בתשובה שאם לא כן, ה' יחריב את בית המקדש. זה אינו ספר כל כך שמח.

למען האמת, למרות שהרבי הרי"צ למד את כל התנך בעל פה בהיותו ילד, את ספר ירמיה היה קשה לו מאד ללמד. הוא היה עצוב מדי עבורו.

עם כל זאת, עדין ישנם פסוקים שמחים שבהם ירמיה מתנבא על משיח. באחד מהפסוקים האלו ה' אומר באמצעות הנביא שכל היהודים יתאספו יחד בירושלים:

הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתיים מירכתי ארץ במ עור ופסח הרה וילדת יחדו קהל גדול ישובו הנה

הנני מביא אותם מארץ צפון - אביא את בני ישראל מהארץ הצפונית מקום בו היו בגלות.

וקבצתיים מירכתי ארץ - אאסף אותם אפילו מהמקום הנדח ביותר בעולם (מדבר על עשרת השבטים שהגלו הרחק).

בם עור ופסח - כולל העורים שאינם יכולים לראות והפסחים שאינם יכולים ללכת. הרה וילדת יחדו גם נשים הרות וגם נשים שילדו כבר.

קהל גדול ישובו הנה - קבוצה ענקית תחזר לירושלים.

אולי אתם מכירים את הפסוק הזה משיר שחובר לכבוד שנת הקהל.

הפסוק הזה מדבר על הקהל גדול של כל היהודים יחד שיקרה באשר משיח יבא!

(ראה ירמיה ל"א, ז)